

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Fredrich Ratzel, insan coğrafyasının esaslarını *Antropocoğrafya (Beşeri Coğrafya)* eserinde belirtmiştir. Jeopolitiğin ve siyasi coğrafyanın çağdaş anlamda temellerini atmıştır. Bu yüzden siyasi coğrafyanın kurucusu olmuştur.

CEVAP A

2.

Şekilde de görüldüğü gibi tarih değiştirme çizgisinin batısında Doğu Yarım Küre yer almaktadır. Dolayısıyla gün bir geri değil bir gün ileri yaşanmaktadır.

CEVAP E

3. Güneş sisteminin oluşumu ile ilgili en geçerli teori Stephen Hawking tarafından geliştirilen Big Bang Teorisi'dir.

CEVAP D

4. Başlıca Düzlem (Azimutal) Projeksiyonlar: Stereografik, Ortografik, Gnomonik (Merkezi), Uzunluk Koruyan Azimutal ve Lambert Alan Koruyan Düzlem Projeksiyonlarıdır.

Başlıca Konik Projeksiyon Türleri: Lambert Konformal, Basit Konik, Albers Alan Koruyan Konik, Amerikan Polikonik, Bonne, Werner ve Bottomley Projeksiyonları.

CEVAP E

5. Hörgüç kaya, drumlin, kame ve kettle buzulların etkili olduğu topografyalarda meydana gelen şekillerdir. Ancak ripplemark kurak ve yarı kurak bölgelerde rüzgârlar tarafından meydana gelen şekillerdir.

CEVAP D

6. Gazların fiziksel ve kimyasal özelliklerine göre (aşağıdan yukarı doğru) troposfer, stratosfer, şemosfer, iyonosfer ve eksosfer

Sıcaklığa göre (aşağıdan yukarı doğru) troposfer, stratosfer, mezosfer, termosfer.

CEVAP A

7. Mutlak Kararlılık ve Kararlı Hava: Nemli adyabatik olarak yükselen hava kütesinin çevresinden daha soğuk yani ağır olduğu durumlarda görülür. Bu durumda çevresel soğuma düzeyi hava parselini başlangıç düzeyine dönmeye zorlar. Hava kapalı, yükselmeye elverişsiz olduğu için sisli ve sakindir.

Kırkikinci yağışları gibi sağanak biçiminde düşen yağışlar kararsız hava koşullarında gerçekleşebilir.

CEVAP E

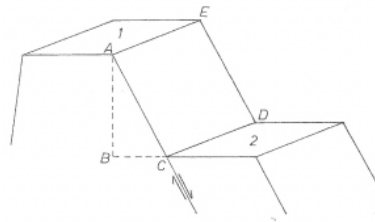
8. Güneş'ten gelen enerjinin %35'lik kısmı yere ulaşmaktadır ancak bu enerjinin %8'i yerden yansırak uzaya kaçtığı için yeri ısıtan kısmı %27'lik kısmıdır.

CEVAP E

9. Deniz fasiyesi deniz veya okyanusların tabanında biriken depolardan meydana gelir. Üç kısma ayrılır; 0-200 metreler arasındaki depolar neritik veya epikontinental fasiyesi, 200-1000 metreler arasındaki depolar batiyal fasiyesi ve 1000 metreden daha derindeki depolar da abisal fasiyesi teşkil eder.

CEVAP: D

10.

Bir fayın unsurları: 1- Yükselmiş blok veya taban bloğu; 2- Alçalmış blok veya tavan bloğu; AB- Düşey atım veya fay yüksekliği; AC- Eğim atım; BC- Yatay atım; ACDE- Fay düzlemi; CD- Fay çizgisi.

CEVAP: A

11. Vitrofirik doku: Camsı dokunun bir tipidir. Bu dokuda volkan camından oluşmuş bir hamur içinde düzensiz olarak dağılmış fenokristaller bulunur. Örnek: Andezit. Burada plajyoklaz, hornlend ve biotit kristalleri camı hamur içinde dağılmış olarak bulunurlar.

CEVAP: A

12. Verilen göllerin özellikleri dikkate alındığında su alanına ve varlığına bağlı olarak Tuz Gölü'nün tamamen yok olması durumuyla karşı karşıya kalacağı için daha çok etkileneceği söylenebilir.

CEVAP C

13. **Soğuk cephe:** Soğuk bir hava kütleinin sıcak hava kütleinin kapladığı bölgeye ilerlediği durumlarda soğuk ve sıcak hava arasında gelişen süreksizlik yüzeyidir. Gök gürültülü sağanak yağışlar ve ani kararsızlık yaşanır.

Sıcak Cephe: Sıcak hava kütleinin önceden soğuk hava kütleinin bulunduğu bir bölgeyi kaplayacak biçimde hareket etmesiyle gelişen süreksizlik yüzeyidir. Sıcak cephenin etkili olduğu dönemde genellikle çisenti yağışları görülür. **Oklüzyon (Kapanma) Cephe-leri:** Bir soğuk cephe sıcak cepheyi yakalar ve onu yukarı kaldırır ya da sıcak cephenin önündeki havanın görece daha soğuk olduğu durumlarda kendisi sıcak cephe yüzeyinin üzerine yerleşirse bir kapanma (oklüzyon) olayı gerçekleşmiş olur. **Duralar (İstasyoner) Cephe:** Bir cephenin iki yanındaki hava akışı ne soğuk hava kütleine ne de sıcak hava kütleine doğru olmayıp yaklaşık olarak cephe çizgisinin uzanışına paralel olduğu için cephenin yer değiştirmeden kalabildiği cephe yapısına verilen isimdir.

CEVAP D

14. Aşınım sonucu çok düzleşmiş tepelerde ve domlarda olan halkalı (eliptik) drenajdır.

CEVAP B

15. Süperior: ABD - Kanada ,Aral: Özbekistan - Kazakistan Lut: Ürdün - İsrail Titicaca: Peru - Bolivya arasında sınır belirlemede kullanılmıştır. Ancak Baykal Gölü'nün havzası tamamen Rusya sınırları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP E

16. Karstik bölgelerdeki akarsuların düden ve obruklara yer altına inip belirli bir mesafe ilerledikten sonra tekrar yüzeye çıkmasıyla oluşan bol akımlı kaynaklara eksürjans kaynak (voklüz) denir.

CEVAP C

17. C Horizonu: İri kaya parçaları bulunur. D Horizonunun yani ana kayanın üstündeki kattır. C katmanına regolit katmanı da denir. Gley horizonunun geliştiği katmandır.

CEVAP C

18. **Kaliş (Kalker kabuk):** Yarı kurak bölgelerde kalsiyum karbonatın çökmesiyle kireçli ana kaya üzerinde oluşan kabuktur. **Konkreasyon:** Toprak profili içerisinde gelişen renk lekeleridir. **Hard-Pan (Pas taşı):** Podzollerde B horizonundaki demir ve alüminyum birikmesidir. **Effloresens:** Suda eriyen çeşitli tuzların, kristallenmesi sonucu meydana gelen kabuk veya tabakadır. Kurak dönemde kalsiyum, magnezyum, sodyum ve sülfat tuzlarından oluşur. **Krotovins:** Hayvanlar tarafından açılan oyuk ve galerilerin üst horizontan yıkanan organik madde ve diğer unsurlarla dolması sonucu oluşan oluşuklardır. Horizontlar arası materyal taşınmasını sağlar.

CEVAP: E

19. Soruda özellikleri verilen pedojenez süreci podzolleşmedir.

CEVAP B

20. Galeri ormanları Gine Körfezi ve Sudan'da yaygın olarak görülür.

CEVAP A

21. Ormanı oluşturan ağaçların gövde kısımlarının kullanılmasıyla oluşturulan orman ana ürünleri şunlardır: Tomruk, parke, mobilya, kontraplak, sunta, telefon direği, maden direği, yakacak odun, lif, kâğıt, yonga odunu...

Ormanı oluşturan ağaçların gövdesi dışındaki her türlü kısımdan elde edilen yan ürünler şunlardır: Reçine, sığla yağı, çam kozalağı, ihlamur, keçiboynuzu, defneyaprağı, çam fıstığı, çam balı, kekik vb.

CEVAP E

22. Geniş yapraklı ormanlar: Meşe, kayın, gürgen, ıhlamur, kestane, akçaağaç, kızılbaş, çınar dişbudak, titrek kavak...

İğne yapraklı ormanlar: Kızılçam, karaçam, sarıçam, ardıç, göknar, sedir, ladin...

CEVAP E

23. Soruda verilen ovaların oluşumunda orojenez ve seizma(depremler) etkili olmuştur.

CEVAP E

24. Verilen il sınırları içindeki yükselti değişimi dikkate alındığında kısa mesafede yükseltisi en fazla değişen il Rize olduğu için yükseltiye bağlı sıcaklık değişimi de en fazla orada yaşanmaktadır.

CEVAP D

25. Savan ve çalı biyomları diğerlerine göre sıcaklık ve yağış bakımından daha uygun şartlar taşıdığı için biyoçeşitlilik bakımından daha zengindir.

CEVAP A

26. Ester Boserup Malthus'un tezine karşı bir tez ortaya koymuştur. Sanayi öncesi toplumlarda nüfus artışı tarımsal metodların değişimine neden olacak buna bağlı olarak tarımsal üretim artacaktır. Nüfus tarımsal değişimin sonucu değil, nedeni olacaktır. Boserup, bu görüşlerini *Tarımsal Büyümenin Şartları* adlı eserinde toplamıştır.

CEVAP A

27. Türkiye'de 2005 yılından itibaren doğurganlığı artırıcı politikaların ihtiyacı ve söylemleri artmaya başlamış ve bu yönde çalışmalara başlanmıştır.

CEVAP B

28. Soruda bazı özellikleri verilen ülke Brezilya'dır.

CEVAP C

29. Volga'nın geçtiği alanlar dikkate alındığında soruda anlatılan özelliğe sahip bir durumu söz konusu değildir.

CEVAP E

30. 4.yüzyılda yaşanan iklim değişikliği Orta Asya'yı olumsuz yönde etkilemiştir. Bu durum beraberinde Kavimler Göçü'nü getirmiş ve ilk kitlesel göç hareketleri başlatmıştır.

CEVAP E

31. Konya Ovası Projesi'nde ilk olarak Konya, Karaman, Aksaray ve Niğde illeri bulunmaktaydı. Daha sonrasında Kırşehir, Nevşehir, Yozgat ve Kırıkkale illeri dahil olmuştur.

CEVAP E

32. Paleolitik Dönem'de insan yaşamını devam ettirebilmek için doğal şartlardan korunmalıdır. Bu nedenle insanlar önce doğal barınakları yani mağaraları ve ağaç kovuklarını mesken olarak kullanmışlardır. Mağara evlere troglodit denir.

CEVAP A

33. Işınal Planlı Köyler: Yıldız biçimli köyler de denir. Evler bir merkezden değişik doğrultulara açılan yollara kurulmuştur. Ayrıca bir akarsuyun kollarının farklı doğrultulardan gelerek bir merkezde ana akarsuyun ulaştığı yerlerde de görülür. Avrupa'nın dağlık ülkeleri ile ülkemizde Karadeniz Bölgesi'nin iç kesimlerinde ve yüksek platolarda rastlanır.

CEVAP C

34. Tarihsel gelişimde dünya üzerinde kent nüfusu kır nüfusunu ilk kez 1990-2010 yılları arasında geçmiştir.

CEVAP D

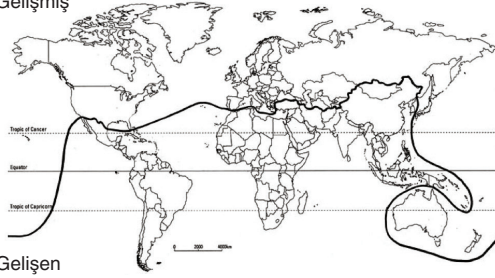
35. Banliyö ülkesi olarak bilinen ülke ABD'dir.

CEVAP A

36. Anadolu Kaplanları 1980'li yıllardan günümüze Türkiye ekonomisindeki ve sanayi üretimindeki payları dikkat çekici ölçüde artan bir grup şehir ve bunların yakın bölgeleri için kullanılan bir tanımdır. Bu bölgelerden yetişen sanayici iş insanları ve bunların şirketleri için de kullanılır. Şehirler bazında ele alındığında, tanımın özellikle Denizli başta olmak üzere, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Balıkesir ve Konya için kullanıldığı görülmektedir.

CEVAP E

37. Gelişmiş

Gelişen

Zengin ve yoksul arasındaki küresel eşitsizlik günümüzde de artarak devam etmektedir. Bu nedenle birçok yazar dünyayı ikiye ayırarak ele almaktadır. Bu ayrımı Willy Brandt tarafından kuzey ve güney şeklinde yukarıdaki haritada gösterildiği gibi yapılmıştır.

CEVAP: E

38. Türkiye ve Libya İslam kültür bölgesinde yer almaktadır. Kanada batı kültürü bölgesinde, Arjantin ise Latin Amerika kültür bölgesinde yer almaktadır.

CEVAP E

39. İsveç'in küresel ticaret üzerindeki payı seçeneklerde verilen diğer ülkelere göre çok daha azdır.

CEVAP B

40. Keops Piramidi, Gize, Mısır.

Babil'in Asma Bahçeleri, El Hilla, Irak.

Zeus Heykeli, Olympia, Yunanistan.

Rodos Heykeli, Rodos Adası, Yunanistan.

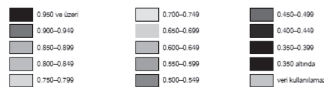
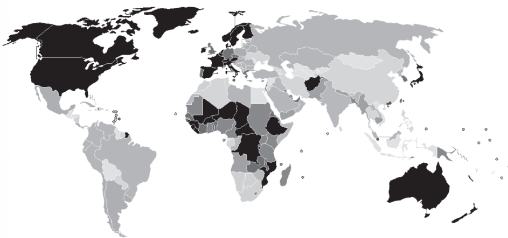
İskenderiye Feneri, İskenderiye, Mısır.

Halikarnas Mozolesi, Bodrum, Türkiye.

Artemis Tapınağı, Selçuk, İzmir, Türkiye

CEVAP C

41. BM İnsani Gelişim İndisi Haritası

CEVAP: E

42. Türkiye G-20'nin 10. zirvesine ev sahipliği yapmış ülkedir.

CEVAP B

43. Zeytin hasat şekline ve ürün fiyatına bağlı olarak devrili bir bitkidir. Bundan dolayı yıllara göre dalgalanma yaşaması daha çok beşeri koşullara bağlıdır.

CEVAP C

44. Mısır, ayçiçeği ve şeker pancarı gibi tarım ürünleri hayvan yemi olarak da kullanıldığı için bu ürünlerin tarım alanlarının çevresinde besi ve ahır hayvancılığı gelişme göstermektedir.

CEVAP E

45. Metalurji: Maden işleme teknikleriyle ilgilenen bilimdir.
Filiz: Maden cevheridir.

Tenör: Madenler ayıklandıktan sonra ortaya çıkan saf maden oranıdır.

Rezerv: Maden yatağında bulunan o madenin toplam miktarıdır.

Tüvenan: Maden yatağında çıkarılan madenin taş ve toprakla birlikte miktarıdır.

CEVAP D

46. Demir rezervlerinde Avustralya ve Brezilya önde iken çıkarımda Çin öndedir.

CEVAP A

47. Taş yağı olarak bilenen enerji kaynağı petroldür.

CEVAP C

48. Avrupa Birliği (AB): 27 üye (İngiltere ayrılma sürecinde: Brexit) ülkeden oluşan AB, dünya nüfusunun yaklaşık %7'sini temsil etmesine rağmen dünyanın en büyük siyasi ve ekonomik örgütlenmesidir.

NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi): 1994 tarihinde Kanada, ABD ve Meksika tarafından kurulmuştur. Ticari engellerin kalkmasıyla bu ülkeler arasında ticaret hızla artmıştır.

Güney Ortak Pazar (MERCOSUR): Güney Amerika ülkeleri arasında 1994 tarihinde imzalanan ve gümrük vergileri gibi ticari engellerin kaldırıldığı serbest ticaret dolaşımıdır. AB ve NAFTA'dan sonra ticari hacmin en yüksek olduğu ortaklıktır.

CEVAP E

49. Tarıma dayalı sanayilerde iklim koşullarından etkilenme durumu oldukça fazladır. Ancak taşa ve toprağa dayalı sanayi kollarında iklime bağımlılık oldukça azdır.

CEVAP A

50. Artvin-Murgul'da bakır rezervi bulunmaktadır ve kağıt endüstrisinin gelişim gösterdiği yerlerden biri değildir.

CEVAP C

51. Yellowstone ABD'de yer alan ulusal bir parktır.

CEVAP B

52. Türkiye'deki Ramsar Alanları

CEVAP E

53. Başlangıç Meridyeninin Geçtiği Yerler

Kuzey Okyanusu - Grönland Denizi - Norveç Denizi - Kuzey Denizi - Birleşik Krallık - Manş Denizi - Fransa - İspanya - Cezayir - Mali - Burkina Faso - Togo - Gana - Antarktika

CEVAP E

54. Soruda yapılan tüm eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP E

55. Avustralya'da çöl, karasal, Akdeniz ve ılıman okyanusal iklim tiplerinin tamamı görülmektedir. Ve bu durum iklim çeşitliliğinin en fazla olduğu ada ülkesi olmasının beraberinde getirmiştir.

CEVAP E

56. Çin'in pirinç üretiminde dünyada ilk sıralarda yer almasına rağmen dünya pirinç ticaretinde önemli bir yere sahip olmamasının temel nedeni iç tüketimdeki yerinin fazla olmasıdır.

CEVAP D

CEVAP: E

58. Verilen ülkelerden Rusya ve Çin'in komşu ülke sayıları oldukça fazla olduğu için daha fazla ülkeyle sorunlar yaşamaktadırlar.

CEVAP B

59. I nolu alan Panama Kanalı, insanın doğal çevreye müdahalesi olarak yapılmıştır. Diğerleri boğazdır ve doğal oluşumludur.

CEVAP A

60. Ernst Hauser → Pan Bölgeleri Modeli

Barry Buzan → Medeniyetlerin Bütünleşmesi

Gerald Segal → Medeniyetlerin Bütünleşmesi

Aleksandr Dugin → Avrasyacılık Teorisi

Dwight Eisenhower → Yeni Domino Taşları Teorisi

CEVAP A

61. C seçeneğinde belirtilen kazanımları belirleme ve program oluşturma coğrafya öğretmenin görevi değildir. Öğretmenlerin görevi kazanımlara uygun etkinlikler üretmektedir.

CEVAP: C

62. Coğrafya öğretim programı oluşturulurken veli ve okul idarelerinin onayı alınmaz. Ancak askı program oluşturulurken görüşler alınır.

CEVAP: E

63. İçerikte yani kazanımlarda hangi konu ve hedefin hangi sınıf düzeyinde verileceğine karar verilmesi öğretmenin görevi değildir. Bu durum 2018 Coğrafya Öğretim Programı'nda belirlenmiştir.

CEVAP: B

64. Soruda verilen kazanım şöyledir: "Yaşadığı yerleşim biriminin coğrafi özellikleri hakkında çıkarımda bulunur." D seçeneğindeki soru ve ifade yaşanan yerleşim biriminin coğrafi özellikleri ile ilişkili değildir.

CEVAP: D

65. A) Buluşa dayalı arazi çalışmaları ile ilgilidir.
B) Duyuşsal arazi çalışmaları ile ilgilidir.
C) Geleneksel arazi çalışmaları ile ilgilidir.
D) Geleneksel arazi çalışmaları ile ilgilidir.
E) Geleneksel arazi çalışmaları ile ilgilidir.

CEVAP: A

66. Coğrafya öğretim programı (2018) çerçevesinde kazanımları dikkate aldığımızda, öğrencilerin coğrafi yetkinlikleri dikkate alındığında arazi çalışmalarında kayaçların yaş tayini yapma görevinin öğrencilere verilmesi uygun değildir. Kapsam dışıdır.

CEVAP: E

67. İstanbul'a benzer uzaklıkta olan iki farklı yeri düşünelim. Biri Adana'nın merkezi diğeri Bayburt'un köyü olsun. Mesafe benzer olsa da Adana'daki kişi uçakla bir saatte İstanbul'a ulaşabilirken, Bayburt'taki kişinin ulaşımı 10 saat sürebilir. Bu durum göreceli konum ile ilgilidir.

CEVAP: A

68. Boylam, enlem, mutlak, görece, özel konumun birleşeni ve bağlamlarıdır. Oysa yüzey şekilleri fiziki coğrafya kavramının bileşenidir.

CEVAP: E

69. Coğrafya yapısı, kuramları ve ekolleri itibarıyla farklı diktotomiler sunar. Ancak "metafizik" modern coğrafyanın bileşeni olamaz. Analitik kavramının diktotomisi "Sentetik" olabilir.

CEVAP: E

70. Bu çalışmada;

- I. Canlıların yok olması analitik çözümleme ile incelenmelidir.
- II. Varsayımsal bir hikâye olduğu için yaratıcı düşünme gerektirir.
- III. Doğanın değişimi ile doğrudan bağlantılı bir etkinliktir.

CEVAP: E

71. I. İstasyon tekniği aktif öğrenmenin en tipik örneklerinden biridir.
II. Buluş öğretmenin ipuçları ile ilke ve genellemelelere ulaşmak ile ilgilidir. Bu çalışmada buluş stratejisi yoktur.
III. Proje tabanlı öğrenme mutlaka sınıf dışı araştırmalara yönelir. Bu yönüyle çalışma proje olarak tanımlanır.

CEVAP: A

72. Ters beyin fırtınasında temel yapı ironi oluşturarak gerçekliğe ulaşmayı sağlamaktır. Aslında denizleri nasıl kirletebiliriz sorusu nasıl temiz tutarız ironik bir göndermedir.

CEVAP: A

73. Yapılandırmacılık ve buluşa dayalı bir öğretim sürecinde ilkeler, kavramlar öğrenciler tarafından öğretmen rehberliğinde bulunur. Ancak olgu ve olaylar buluşun malzemesi olamazlar.

CEVAP: C

74. Ön bilgileri canlandırma ⇒ Giriş
Gözlemlerle olayları genelleme - ayırtma ⇒ Keşfetme
Gözlem ve olaylardan ilkelere ulaşma ⇒ Açıklama
İlkeleri hayata transfer etme ⇒ Genişletme
Öğrenme sürecini kontrol etme ⇒ Değerlendirme
Süreç 5E yaklaşımını örneklendirmektedir.

CEVAP: C

75. Bir öğretmenin eğitim süreci ile ilgili deneyimleri not alması "anektod kaydı" olarak tanımlanır. Bu anektod kayıtları öğretim sürecinin daha kaliteli hale gelmesi için kullanılır.

CEVAP: B